



ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒
เลขรับที่ 3241
วันที่รับ ๒๒ พ.ค. ๒๕๖๑
เวลา 11.48 น.

ส่วนราชการ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเลขานุการกรม โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๙๖๕๔
 ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๐ ๕๕๘ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สำนัก ผชช./กพร./กตบ./สนก./กวม./กปร./กกย./กปส./
 กขป./กสส./กสบ.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์

กรมวิชาการเกษตรขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ทั้งนี้ให้ สวพ.๑-๘ และศูนย์เครือข่ายส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ



(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
 อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ที่ กษ ๐๙๑๘/ว ๑๐๓๓๓
 เรียน ผอ.สวพ./กลุ่ม/บงก.

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อโปรดพิจารณา



(นางสาวเบญจมาศ ใจแก้ว)

นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน
 ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๒๓ - ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
<p>อากาศร้อน มีแสงแดดจัด ช่วงกลางวัน และมีฝนตกหนักบางพื้นที่</p>	<p>๑. พริก</p>	<p>การเจริญเติบโตทางต้นลำต้น</p>	<p>๑. โรคเหี่ยว (เชื้อรา <i>Fusarium oxysporum</i>)</p>	<p>อาการเริ่มแรก พบใบพริกที่อยู่บริเวณต้นล่างของต้นมีสีเหลือง แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน ต่อมาใบส่วนยอดจะเหี่ยวลู่ลงและร่วงหลุดจากต้น ส่วนใหญ่มักเกิดโรคในระยะติดดอกและผล จึงทำให้ดอกและผลอ่อนร่วงไปพร้อมกับใบกิ่งหรือแขนงที่ยังอ่อนจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแล้วแห้งตาย ถ้าตัดลำต้นตามขวางจะเห็นท่อน้ำท่ออาหารของพืชเป็นสีน้ำตาล เมื่อถอนต้นขึ้นมาจากดินจะพบว่าส่วนของโคนต้นและรากถูกทำลาย เปลือกหุ้มคร่อมเน่าเป็นสีน้ำตาลเข้ม รากส่วนใหญ่จะขาดหลุดติดอยู่ในดิน ต้นพริกจะเหี่ยวแห้งตายเป็นหย่อมๆ ในแปลงปลูก หากเกิดโรครุนแรงในระยะที่ต้นยังเล็ก จะทำให้ต้นแคระแกร็น และเหี่ยวแห้งตายในที่สุด</p>	<p>๑. หลีกเลี้ยงการปลูกพริกในพื้นที่ที่เคยเกิดโรคนี้อะไรมาก่อน ๒. ก่อนปลูกควรใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก และใส่ปูนขาวหรือโซดาไลม์ เพื่อปรับสภาพดิน ๓. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ๔. ไม่ปลูกพริกแน่นเกินไป เพื่อให้สามารถระบายความชื้นได้ดี ๕. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคถอนต้นที่เป็นโรคนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก แล้วไถย่นพูนขาว หรือใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อีตราโตอะโซล ๒๕% อีซี อีตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีตราโตอะโซล + คริวโนซิซัน ๖% + ๒๕% อีซี อีตรา ๓๐-๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดคินในหลุม และบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันเชื้อราแพร่ไปยังต้นข้างเคียง ๖. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาที่พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			๒. โรคที่มีสาเหตุมาจากไวรัส	<p>โรคที่มีสาเหตุจากไวรัสที่สำคัญของพริก ได้แก่</p> <p>๑. <u>โรคใบด่าง</u></p> <p>พบอาการ ต้นเตี้ย แคระแกร็น ใบมีอาการต่าง สีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อน ใบผิดรูปร่าง บิดเบี้ยว และลดขนาดลง อาจพบจุดแผลตายเฉพาะแห่งสีน้ำตาลบนใบ ใบและดอกหลุดร่วงง่าย ผลมีขนาดเล็กลงและอาจพบรอยด่างเป็นวงบนผลพริก</p> <p>๒. <u>โรคเส้นใบด่างประ</u></p> <p>พบอาการต่างเป็นดวงสีเขียวเข้มหรือเหลืองสลับเขียวเข้มที่บริเวณใบและเส้นกลางใบ ใบลดรูปมีขนาดเล็กลงบิดเบี้ยว พบมีขีดหรือจุดประสีเขียวยาวตามเส้นใบและถ้าเข้าทำลายในระยะต้นกล้า จะมีอาการแคระแกร็น และแตกพุ่มต้นข้างลดลง ดอกร่วงก่อนติดผล และหากติดผล ผลจะมีอาการต่างเป็นวงและบิดเบี้ยว</p> <p>๓. <u>โรคใบหงิกเหลือง</u></p> <p>ใบพริกแสดงอาการต่างเหลือง เป็นขีดหรือหย่อมโปร่งแสงระหว่างเส้นใบ บางครั้งเส้นใบย่อยมีสีเหลืองและสากเป็นร่างแหบริเวณโคนใบ ใบโค้งงอหงิกงอ บิดเบี้ยว ยอดดเป็นกระจุก ต้นแคระแกร็น ผลพริกต่างบิดเบี้ยวและมีขนาดเล็กผิดปกติ</p>	<p>๑. ใช้พริกพันธุ์ต้านทาน</p> <p>๒. ควบคุมสภาพพริกในมุ้งกันแมลงและคัดเลือกกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคไว้ลงปลูก</p> <p>๓. หมั่นตรวจดูแปลงปลูกหากพบพริกที่แสดงอาการโรคให้ถอนและเผาทำลายทันที</p> <p>๔. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูกเพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กระเม็ง หนูน้อย่าง กระชกกรก</p> <p>๕. ใช้แผ่นพลาสติกสีเงินคลุมแปลงปลูกเพื่อไล่เพลี้ยอ่อนและแมลงพาหะ</p> <p>๖. ไม่ปลูกพืชหมุนเวียนที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อไวรัส เช่น มะเขือต่างๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน</p> <p>๗. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีการป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการใช้สารของโรคได้ โดยพ่นสารกำจัดแมลงพาหะนำโรค ดังนี้</p> <p>- แมลงหวี่ขาว ได้แก่ คาร์โบซัลเฟน ๒๐% อีซี อีตรา ๕๐-๗๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อิมิดาโคลพรีด ๑๐% เอสแอล อีตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	๒. หอมแดง	เริ่มปลูก	โรคแอนแทรคโนส หรือโรคหอมเลื้อย (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	อาการของโรค พบต้นใบ กาบใบ คอ หรือ ส่วนหัว โดยเริ่มแรกพบจุดช้ำน้ำขนาดเล็ก สีเขียวทึบ ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อย บนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้ม เมื่อแห้งจะเห็นเป็นตุ่มเล็ก ๆ สีน้ำตาลดำ เรียงเป็นวงรีซ้อนกันหลายชั้น ถ้าแผลขยายใหญ่หรือหลายแผลมาชนกันจะทำให้หักพับ แห้งตาย หรือเน่าตาย ทั้งนี้ ทำให้ผลผลิตลดลง หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมยังไม่ลงหัว จะพบอาการต้นแคระแกร็น ใบบิดเป็นเกลียว ไม่ลงหัว ถ้าเป็นโรคในระยะที่หอมเริ่มลงหัว จะทำให้หัวลีบยาวบิดโค้งงอ ส่วนคอมักมีตุ่มยาว มีระบบรากสั้นกว่าปกติ ทำให้ไม่เต็มผลผลิต	ฟิวรีนิล ๕% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร - เฟล็กซีออบ ไดแก อิมิตาโคลพรีด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน ๑๐% ตับบิลยูพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิวรีนิล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฮีโทเฟนพรีออกซ์ ๒๐% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซิลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
					๑. ก่อนปลูกควรไถตากดิน ๒-๓ แดด และใส่ปุ๋ยขาว ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับสภาพดิน ๒. ใช้หัวพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑๐-๒๐ กรัม ต่อหอมแดง ๑ กิโลกรัม หรือ สารไพเรทธรอล ๕๐% ตับบิลยูพี อัตรา ๓๐-๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร นาน ๑๕-๒๐ นาที ก่อนปลูก ๓. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคถอนต้นที่เป็นโรคนำไปเผาทำลายนอกแปลง แล้วพ่นต้นที่เหลือด้วยสารไพเรทธรอล ๕๐% ตับบิลยูพี อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	๓. ลำไย	เก็บเกี่ยว/ แตกใบอ่อน	หมอนขอบใบ	ใบที่ถูกทำลายมีอาการคล้ายโรคใบไหม้ มีสีน้ำตาลแดง โดยหมอนเริ่มจากบริเวณโคนกึ่งใบแล้วเคลื่อนไปทางปลายใบ ก่อนถึงปลายใบ หมอนจะชอนไชเข้าไปในส่วนเนื้อของใบ รอยที่หมอนเจาะเข้าไปจะพบมูลหมอนอยู่ด้วย เมื่อหมอนโตเต็มที่แล้ว จะออกมาเข้าตักแต่ข้างนอกตามใบเป็นเส้น โดยชักใยห่อหุ้มตัวเองอยู่ภายใน ถ้ามีการระบาดรุนแรง ใบอ่อนจะถูกหมอนทำลายหมด	๒๐ ลิตร หรือ ไตฟีนโพรนาโซล ๒๕% อีซีอีตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม ๕๐% เอสซีอีตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ชนิดใดชนิดหนึ่ง สลับกับ แมนโคเซบ ๘๐% ตับบิลิยูพี อีตรา ๕๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อป้องกันการลุกลาม หากโรคลังคงระบาด พ่นซ้ำ ทุก ๕ วัน ๔. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียม สลับ อย่างน้อย ๒ ปี
	๔. ฝรั่ง	แตกใบอ่อน	หมอนกระตุ้มหอม	หมอนกัดกินทุกส่วนของฝรั่ง และทุกระยะพัฒนาได้แก่ ใบ ดอก และผล พบทุกฤดูกาลที่ปลูก เช่น ในอุณหภูมิใหม่ที่จะเจริญเพื่อการเลี้ยงกิ่งใหม่การ	๑. เก็บกลุ่มไข่และหมอนทำลายด้วยวิธีการระบาด ๒. ในระยะหมอนขนาดเล็กและมีการ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>แตกกิ่งมากและมีความอุดมสมบูรณ์ของต้นดี และสำหรับอุนอายุมากกว่า ๑ ปีที่ให้ผลผลิต พบที่ความเสียหายต่อผลผลิตโดยตรง คือ กัดกิน ข้อดอก และผลอ่อน นอกจากนี้ ทำความเสียหาย ใบอ่อนหรือยอดที่เจริญ เมื่อถูกทำลายมากการสะสมอาหารลดลง โอกาสที่จะติดดอกและผลค่อนข้างต่ำ ในระยะพัฒนาผลเมื่อใบถูกทำลายมากๆ ทำให้ข้อผลอุนถูกแตกเผา สีผิวของผลเปลี่ยนไปและไม่เป็นที่ต้องการของตลาด</p>	<p>ระบาดน้อย พบด้วยเชื้อแบคทีเรีย บาคิลลัส ฟูริงเยนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> (Bt) อัตรา ๖๐-๘๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือชีวคิลโอโพลิฮีเดรซิส ไวรัส (NPV) หมอนกระทุ้หอม อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ๓. พ่นสารฆ่าแมลงกลุ่มยั้งการลอกคราบ เช่น คลอร์ฟลูอาซูรอน ๕% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๔-๗ วัน แล้วแต่การระบาด ๔. หากพบกลุ่มไข่เฉลี่ย ๐.๕ กลุ่มต่อต้น พ่นด้วยสารคลอพินาเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ๕. การจับทำลายหรือใบกรณีที่มีการระบาดมากให้ใช้ไม้เคาะหลังคางอุน หรือใช้น้ำพ่นให้หมอบร่วงตกลงบนพื้น และทำลายเสีย ใช้จากระยะที่หรือสารฆ่าแมลง ทาบริเวณโคนลำต้นอุน เพื่อป้องกันไม่ให้หมอบไต่ขึ้นไปทำลายบนต้นซ้ำอีก</p>

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (น.ส.ลาวัณย์ จันทน์อัมพร ข้อมูลจาก ศกส.เพชรบูรณ์ (พริก), ศกส. ศรีสะเกษ (หอมแดง) และ ศวส.จันทบุรี(ลำไย))
 ผู้กลับกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช